

Jake međumolekulske interakcije – prema kovalentnoj vezi

Kemijski seminar I

Petra Stanić

Poslijediplomski sveučilišni studij Anorganska i strukturna kemija

14. travnja 2021.

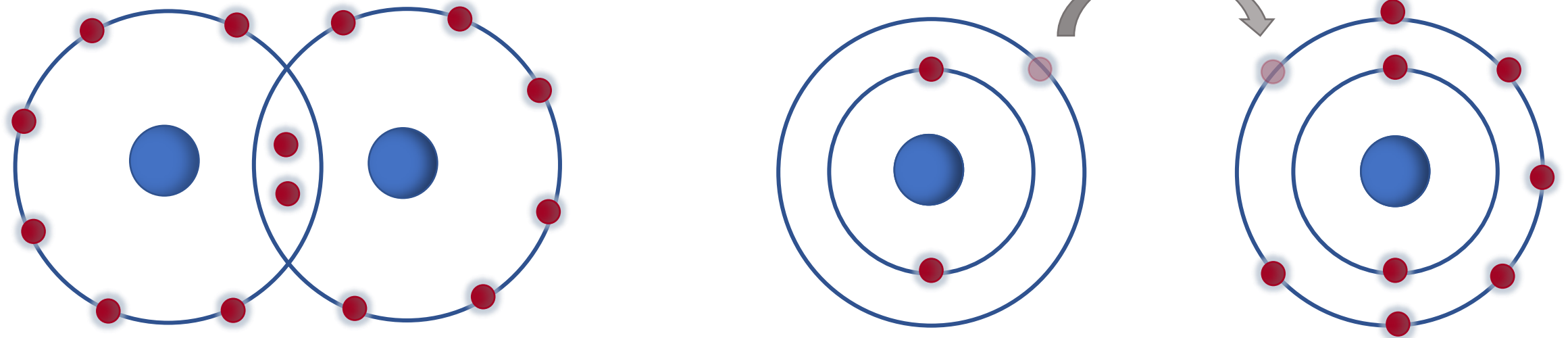
Gutam R. Desiraju : „Supramolecular chemistry has grown in importance because it goes beyond the molecule — the focus of classical chemistry. It also offers a fresh interface with biological and materials science.”

KEMIJSKE VEZE
VS.
MEĐUMOLEKULSKE INTERAKCIJE

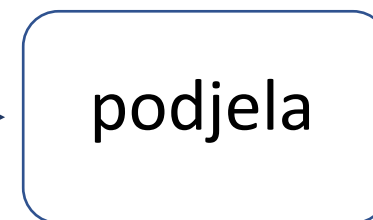
KEMIJSKA VEZA

Kovalentna ili ionska veza?

- interakcija elektronskih gustoća

MEĐUMOLEKULSKE INTERAKCIJE

izotropne

anizotropne

IZOTROPNE

- neusmjerene
- gusto pakiranje

van der Waalsove sile
ionske interakcije
elektrostatske interakcije

ANIZOTROPNE

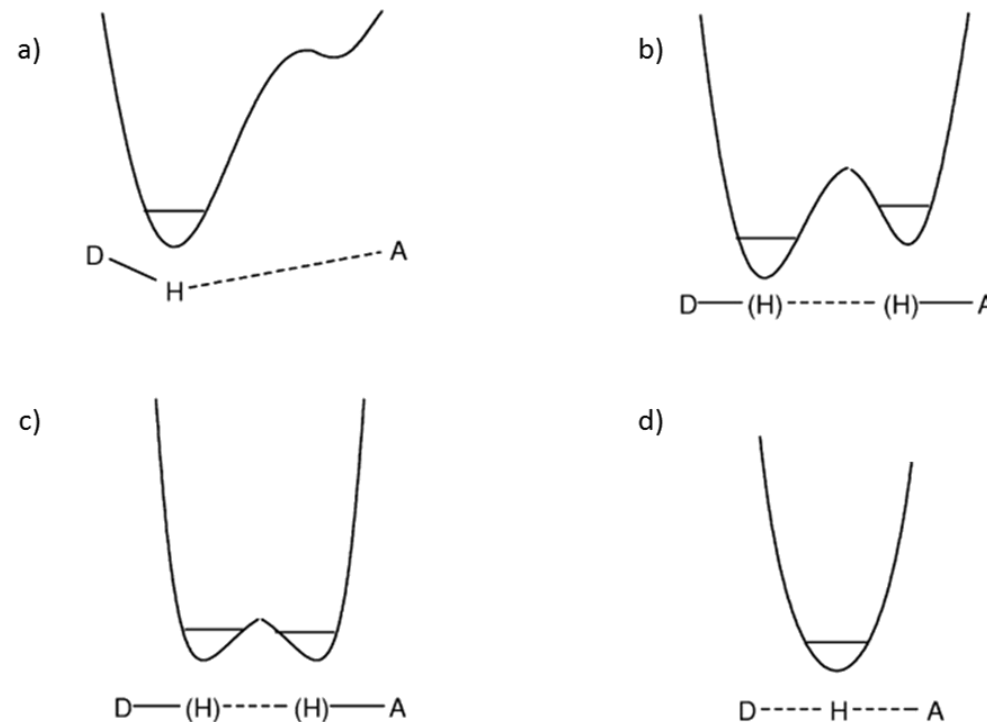
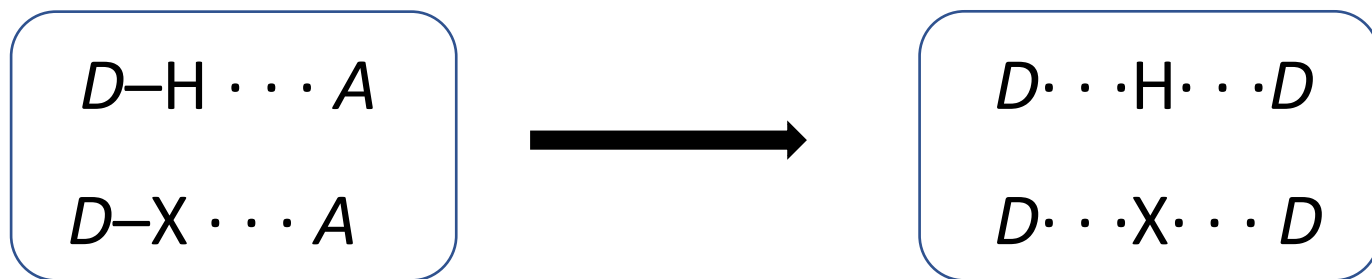
- usmjerene
- definirana geometrija

vodikova veza
halogenska veza

Interakcija	E/kJ mol ⁻¹	Interakcija	E/kJ mol ⁻¹
ionska veza	400 – 4000	halogenska veza	5 – 150
kovalentna veza	150 – 1100	dipol-dipol	5 – 25
metalna veza	75 – 1000	ion-inducirani dipol	3 – 15
ion-dipol	40 – 600	dipol-inducirani dipol	2 – 10
vodikova veza	5 – 200	disperzijske sile	0,05 – 40

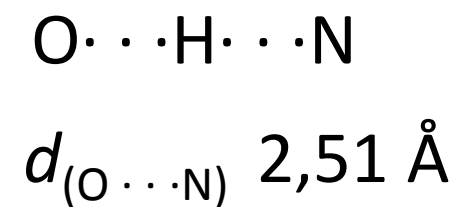
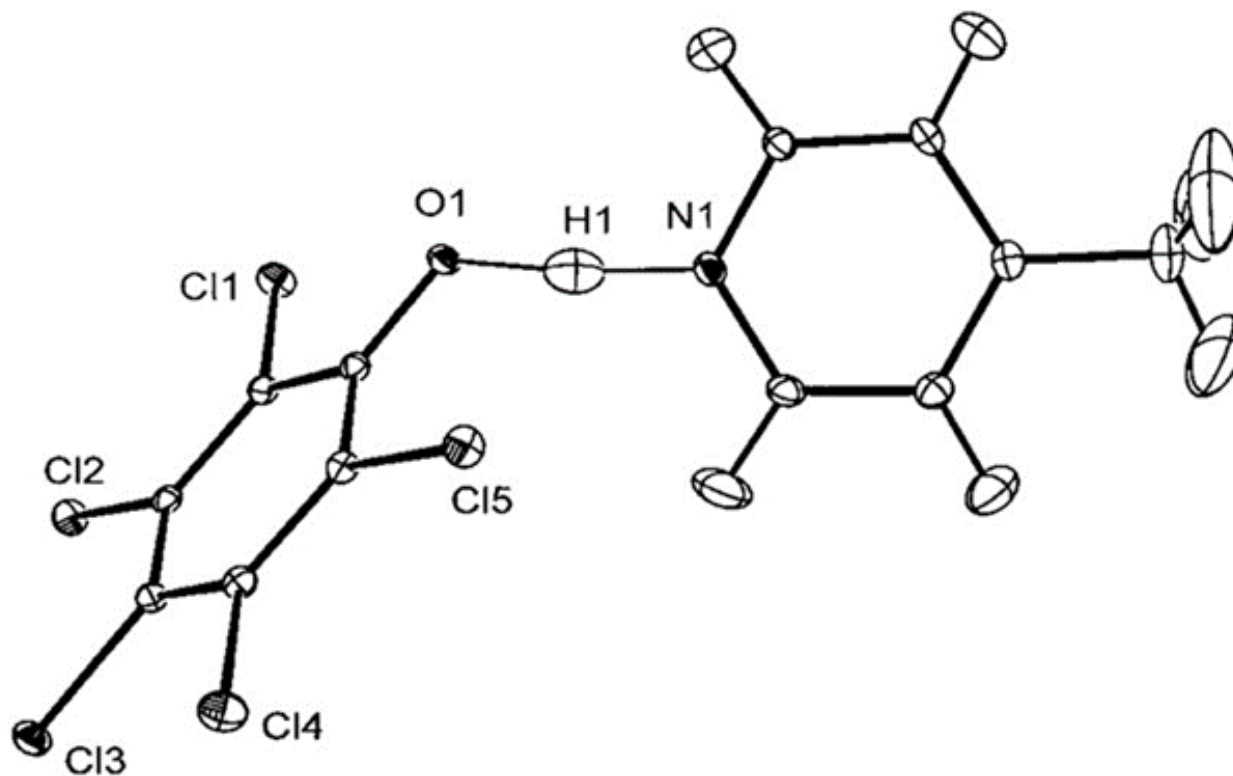
Vodikova i halogenska veza

- širok raspon energija → raznolika priroda veze
- donorsko-akceptorske interakcije
- najjači tip interakcije – kratke, simetrične, linearne

Jaka vodikova veza

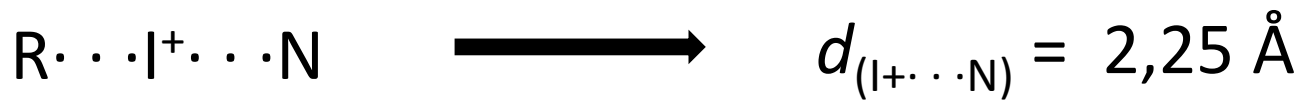
- u kristalnim strukturama $O \cdots H \cdots O \longrightarrow d_{(O \cdots O)} < 2,5 \text{ \AA}$

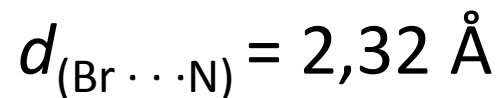

Jaka halogenska veza

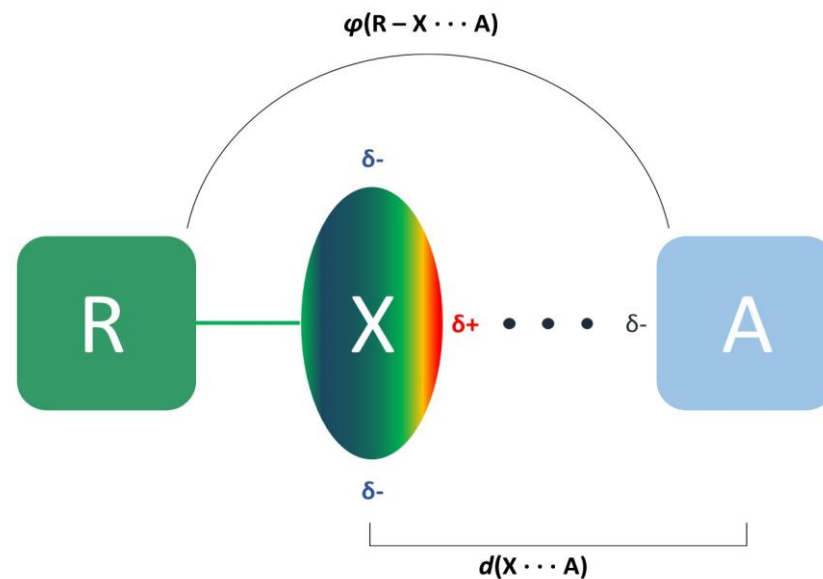
- jačina veze ovisi o izboru donora i akceptora
- N → najbolji akceptor

R. Puttreddy, O. Jurček, S. Bhowmik, T. Mäkelä, K. Rissanen, *Chem. Commun.* **52** (2016) 2338–2341.

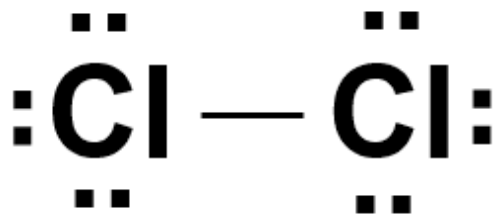

M. Eraković, D. Cinčić, K. Molčanov, V. Stilinović, *Angew. Chem. Int. Ed.* **58** (2019) 15702–15706

KOVALENTNA VEZA

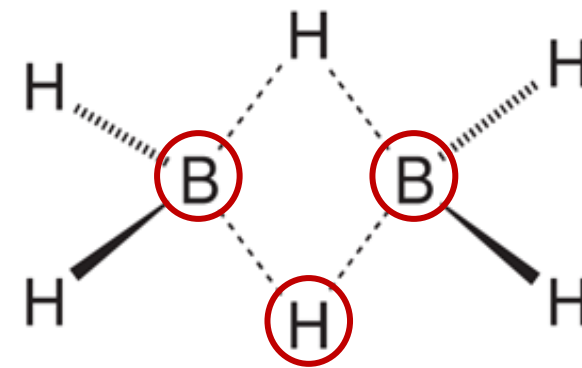
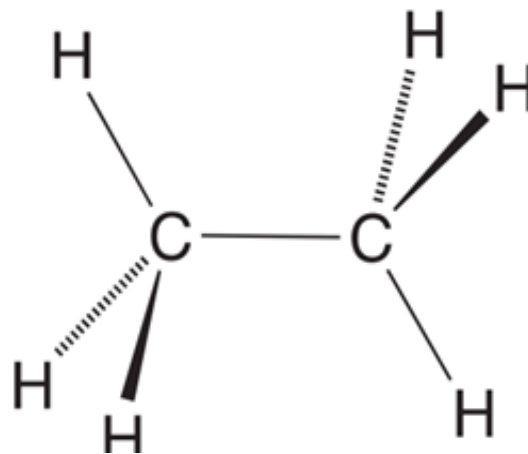
2c-2e

MULTICENTRIČNA VEZA

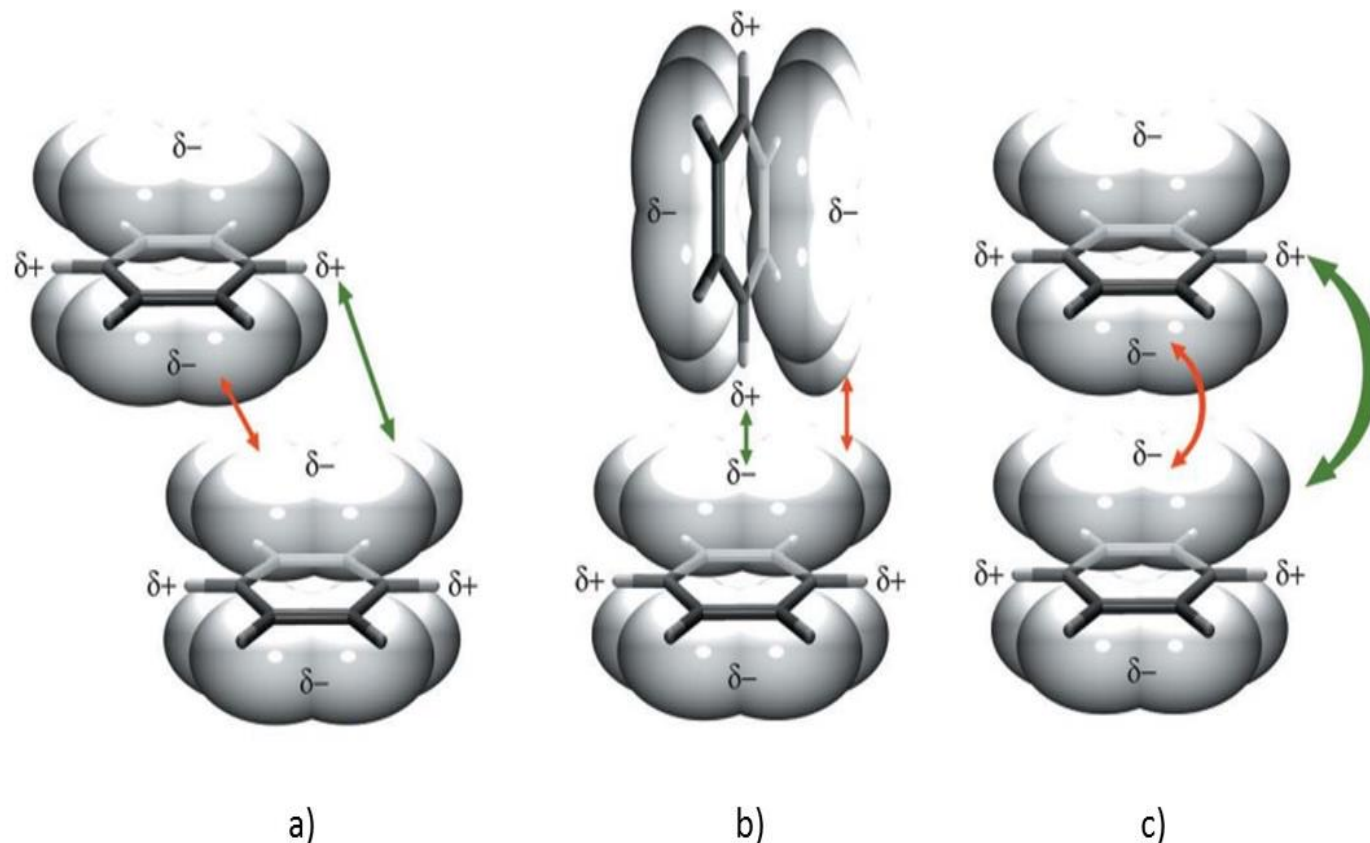
DIBORAN

3c-2e
B-H-B

π -interakcije

- uglavnom slabe interakcije
→ 1 kcal mol⁻¹
- između aromatskih prstenova i aromatskih prstenova i nearomatskih partnera

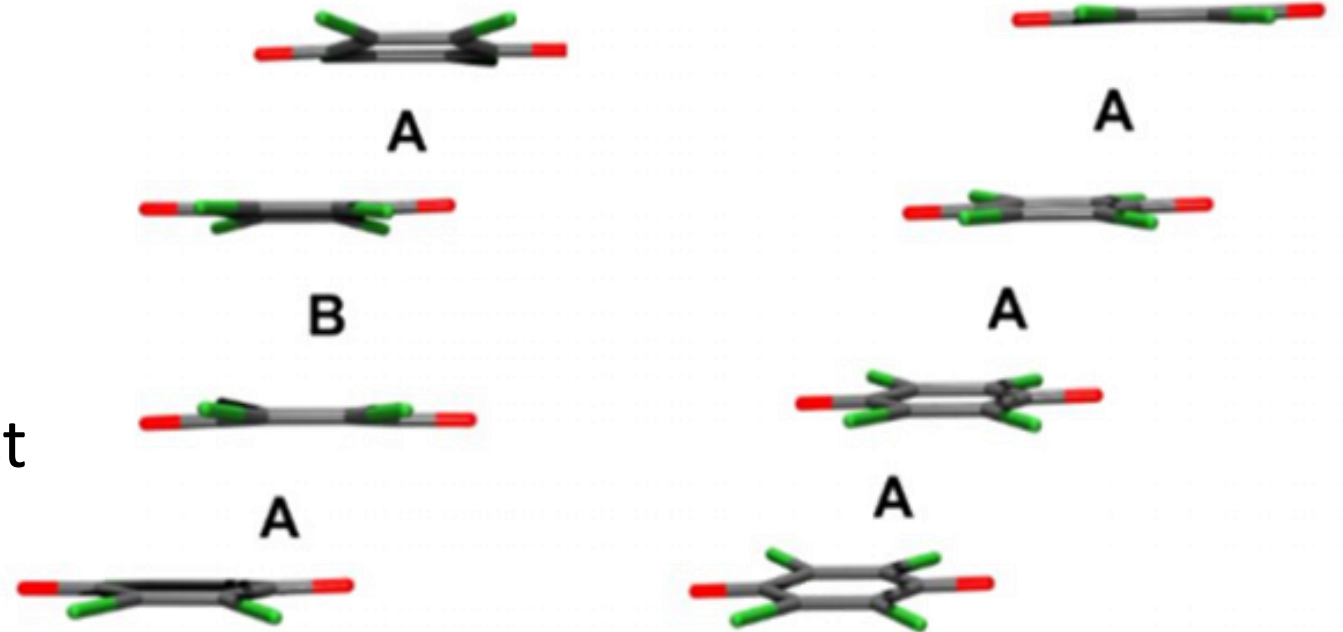

→ (a) paralelni i smaknuti , (b) „T“ oblik, (c) slaganje „licem u lice“

Palačinka veze

- najjače π -interakcije $\rightarrow$ između planarnih radikala
($E = 8 - 20 \text{ kcal mol}^{-1}$)

- slaganje radikala u stupce
- magnetska svojstva, vodljivost

ZAKLJUČAK

- iznenađujuća snaga međumolekulskih interakcija
- sličnost jakih π -interakcija s jakim anizotropnim međumolekulskim interakcijama $\rightarrow$ jačina i karakter
- jake međumolekulske interakcije pomiču definiciju kemijske veze

Hvala na pažnji!